

gekben levő cég
onnal segítséget

okkal díjmentesen
asaim megtérítése
látogatás.
adásokat és vétele-
árakban és külön-
nyiségben.

poliei No 7-9.

E. ROSENZWEIG
Sir. Regina Maria 6.
Briddy legelőnyösben el-
ismert mellíró készítő
párisi mellíró üzlet-
ben kaplakók a saison új-
donágyai. Hesthók raká-
sok 250 leltől.

AL
Kittinó
b árák.

AL
Kittinó
b árák.

AL
Kittinó
b árák.

AL
Kittinó
b árák.

AL
Kittinó
b árák.

AL
Kittinó
b árák.

AL
Kittinó
b árák.

AL
Kittinó
b árák.

ST. JÓZSEF, KIADÓ
Száma: 18 NYONDA
Uj Kelet, St. Baron
A. Pop, (Bransai-utca) 10
Telefon: Szerkesztőség
Kiadóhivatal — 977
K. A. Sz. — 559
A hirdetések kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
re kerülnek. Hirdetőkai nem
vesszük vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Egész évre — — 750
Félévre — — 380
Negyedévre — — 200
Egy hónapra — — 70
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 3 lej
Bukarestben — 3-50

Csehszlovákiában
Egy hónapra — 25 ck
Egy szám — 1-50 ck

1924 július 5 Szombat

Cluj-Medgyesvár * VII. évfolyam * 148. szám

5684. Tamuz 3

A lej betegágya fölött

A doktorok még nem tudják, vajjon a be-
teget a már megszokott nyári hideglelés rázza,
vagy pedig komolyabb bajról van szó.
Aunyi bizonyos, hogy a beteg napról-napra
sorvad és gyalázatosan rossz a kinézése. A beteg-
ágy körül egy egész ország aggódó részvéte és
türelmetlen bizonyosságkeresése áll őrt, de a
beteg lázverte ábrázatából semmi határozottat
jósolni nem lehet. A mi közös betegünkről,
mindnyájuk felve őrzött pacienseiről, a lejről
van szó, amelynek állapota a legutolsó jelen-
tések szerint válságosra fordult. A mai zürichi
bulletin szerint az érverés már csak kétszázhusz
volt, ami a valuták körtermészeténél fogva ag-
gsszóan kevés. A kishitűek és bizalmatlanok
már le is mondtak róla és a bukaresti tőzsdén
például pánikszzerűen menekült mindenki a be-
teg lejtől. Mindenki félt, hogy a haldokló a
kezei között lehele ki a lelkét, ami bizony még
az emberek világában sem legkellemesebb do-
log, hát még a valuták között.

Bár nem tartozunk a hivatalos doktorok
közé, ezt a pánikot és menekülést mégis tal-
zottnak, oktalannak és károsnak tartjuk. Mi a
beteg sorsát sokkal optimistikusabban nézzük,
mint ahogy általában Románia közgazdasági
körei. Meg lehet kockáztatni az állítást, hogy
a mostani nagy lej-esés ugyszólván szervesen
hozzátartozik a lej természetrajzához és nem
egyéb a rendez nyári váltóláznál. A múlt év-
ben ugyanez az eset játszódott le, sőt az ár-
folyam még a mainál is mélyebbre szállott és
néhány hónap alatt mégis kihevertük a bajt.
A múlt év július tizenhatodikán háromszázzal
jegyezték Zürichben a lejt és rövid egy hónap
alatt teljes harminc százalékot csuszott a lejtön.
Augusztus tizenharmadikán a zürichi jegyzés
már csak kétharmad volt. Ez volt a krízis napja.
Augusztus tizenharmadikától kezdve lassan, de
bizonytalanul ismét emelkedni kezd a lej és a
szeptemberi átlag 260-as, a decemberi 290-es
kurzuson keresztül ez év márciusig sikerült
felvergődni a 305-ös kurzus magaslatára. Igaz
hittel állítjuk, hogy csak a beteg erős fiziku-
mán mulott a gyógyulás, mert a doktorok miatt,
amik jelen esetben a Bratianu-kormány tagjai,
bizvást elpusztulhatott volna a beteg. A lej
tavalyi és tavalyelőtti kórtörténetéből ítélve
meg lehet állapítani, hogy a beteg, bár átko-
zottul rossz bőrben van és rosszfejta betegség
gyötri, mégis ki fogja heverni a bajt és
néhány hónap alatt úgy-ahogy ismét helyre-
jön. Természetesen a saját erejéből, mert a
doktorokban most sem bízunk jobban, mint a
tavaly.

Az ideai lej-romlás jórészt ugyanazok az
okok idézték elő, mint az elmúlt években, sőt
most még nekány új ok is járult hozzá. Az
ései exportsezonra való tekintettel a külföld-
nek sok lejre van szüksége s emiatt érdekében
áll, hogy a lej árfolyamát minél alacsonyabbra
nyomja. Mihelyt ez a kényszer megszűnik, a
lej ismét visszatérhet eredeti állapotába. A
merőben gazdasági okokon kívül az idén kü-
lönöző politikai szempontok is hozzájárultak
ahhoz, hogy a külföld bizalma elfordult a lej-
től. A tisztázatlan külpolitikai problémák, a
csak nemrég lezajlott anitszemita zavargások,
amelyek fantasztikusan megnagyított és eltor-
sított formában kerültek be a világsajtóba, a
demokratikus pártok fúziós tárgyalásai, ame-
lyeknek sikere egy súlyos kormányválságnak
vethette volna előre árnyékát, mind hozzájárul-
tak ahhoz, hogy a külföld a legnagyobb óva-
tossággal tekintsen Románia politikai és gazda-
sági élete felé. Ennek a tartózkodásnak és óva-
tosságnak gyakorlati megnyilatkozása volt
éppen a román pénzületi esése. Ezek a poli-
tikai szempontok még napokig, sőt hetekig
éreztetethet határukat, mert hosszú időbe telik,
amíg egy hirkullám megteszi ismert kör-

utját. Így hát nem bizonyos, hogy mikor
érkezik el a lej-krízis tetőfokához. A mi véle-
ményünk szerint ez már a legközelebbi napok-
ban bekövetkezik. De logikusnak tartjuk azt
is, hogy a krízis után a lej ismét egy lassu és
fokozatos emelkedésnek néz elébe. A kormány
helyzete a fúzió meghiusulása következtében
legalább is késő őszig megszilárdult, miáltal a
politikában hosszú ideig szélsősend fog bekö-
vetkezni. Az is valószínű, hogy a nyári va-
káció hónapjai alatt nem fogják újabb anti-
szemita zavargások hírei felriasztani a külföldi

közvéleményt, ami mindenesetre jótékony ha-
tással lesz a beteg lej állapotára. A gabona-
kampány is előbb-utóbb megindul és bármény-
nyire akarja a Bratianu-kormány elzárni a ha-
tárokat, a viszonyok kényszerítő hatása alatt
mégis engedelményeket fog tenni az exportörök-
nek. Mindezek a momentumok lényegesen be-
folyásolják a lej kurzusát és ezek alapján ré-
mélni lehet, — hacsak valami előre nem látott
katasztrófa be nem következik, — hogy a mos-
tani hossz után előbb-utóbb egy tartós bessz
fog bekövetkezni.

A numerusz klauzusz a legnagyobb politikai hiba

Benedek János a reakció ellen. Megszüntetnek egy magyar egyetemet

(Budapest, július 4. Az Uj Kelet tudósítójától.)
Az elmúlt vasarnap Fábian Béla Ujpest képvisé-
léje beszámolót tartott választói előtt.

Fábian hosszasan fejtegette, hogy a Bethlen-
kormány ezideig a jogbiztonságról tett ígéretei
egyikét sem váltotta be. Minden engedelményét az
ébredők megkérdése után tette és minden intéz-
kedése magán viseli az ébredőktől való félelmet.
Csupa féltékenykedést léptetett életbe és sem a
küzésgazdaságban, sem más állami funkciók terén
nem tudott érvényesíteni szabad, európai szellemet.

Utánna Benedek János képviselő foglalkozott a
numerusz klauzusszal.

— Vajjon szabad-e Magyarországnak visszacsu-
nia a tizenötödik század gondolkodásába és érzésvilá-
gába, amikor a luteránusok elégetését iktatták
törvénybe. A numerusz klauzusz — ezt senki nem
tagadhatja — középkori törvény. Vagy annál is
rosszabb: a legcsunyább politikai hiba. A kizavart
egyetemi hallgatók a külföldön elismert, kiváló tu-
dósoktól tanulnak, míg azok a zsidó hallgatók,
akik az itthonmaradás szerencséjében részesültek,
reakciós, visszamaradt tanárok oktatását kénytele-

nek bevenni. Ha majd egykor, ugy harminc-negy-
ven év multán — folytatta Benedek a hallgatóság
nagy derűltsege közepette — meg fogok betegedni,
csak egy külföldön végzett orvostól engedem magam
kezeltetni, de semmiképen egy mai fajtázta honfitár-
samtól, aki gumabibbaltal gyógyít és bunkóval operál.

A gyűlésen a demokrata párt több más tagja
is felszólt és mindegyik elitélően nyilatkozott a
numerusz klauzusról, amit az ország szegényének
bélyegezték meg.

A szenálási program végrehajtása során taka-
rékessági okokból a kormány tervbevette a magyar
egyetemek redukálását és vagy a pécsi, vagy a
detreceni egyetemet szándékozik megszüntetni.

Mint ahogy Szeged városa az egyetem fennállá-
sának biztosítása céljából huszonegy vagon ga-
bona értékét biztosította, Szeged egyeteme meg-
marad. A városi képviselőtestület ugyanakkor,
amikor ezt az összeget felajánlotta, határozatot
hozott, amelynek értelmében kötelezi a kormányt,
hogy a város minden polgárának gyermeke val-
lásra és fajra való tekintet nélkül élvezhesse az
egyetemi oktatást és képzést.

Uj választások lesznek Angliában

A francia jobboldal inkorrektsséggel vádolja Macdonaldot. A londoni kon-
ferencia csak kísérleti nyúl. Amerika új konferenciát akar egybehívni
Poincaré Herriot megbuktatására készüli

(London, július 4. Az Uj Kelet tudósítójától.)
Parlament körökben úgy tudják, hogy nyomban
a költségvetés megszavazása után az összes angol politikai pártok felkészülnek az új választásokra.
Úgy a liberális, mint a konzervatív politikusok biztosak benne, hogy Macdonald augusztus havában
új választásokat fog kiírni. A kormányt a sorozatos leszavazások igen súlyos helyzetbe hozták és
Snowden kincstári kancellár tegnap kijelentette az alsóházban, hogy a kormány alapos meggondolás
tárgyává fogja tenni a legutóbbi leszavazást. Snowden nyilván a kiírandó új választásokra célt.

(Páris, július 4. Az Uj Kelet tudósítójától.)
A londoni konferencia összehívása körül su-
lyos formakébe történt, amely könnyen komp-
likációkra vezethet. Az angol külügyi hivatal
ugyanis elfelejtette meghívni a londoni konferen-
ciára Franciaországot. A Foreign Office most
félhivatalos jelentésben igyekszik tisztázni a
bonyodalmat. Eszerint Herriot és Macdonald
Chequersben közösen állapodtak meg a londoni
konferencia összehívásában és a meghívókat is e
megbeszélés alapján küldötték szét az álla-
mokhoz. A francia lapok ezzel szemben azt
hangoztatják, hogy az angol meghívójegyzék
csupán az angol álláspontot ismerteti a jóvátételi
kérdésben, amely azonban lényegesen eltér a
franciától. A külügyi hivatal bevallja, hogy
Herriot és Macdonald között a részletkérdések-
ben csakugyan voltak eltérések és ezért Che-
quersben a hatalmak nélkül nem is határozat-
hattak. Azt is megerősíti, hogy Macdonald
Németország esetleges mulasztásainak megviz-
sgálását a jóvátételi bizottság helyett a hágai
bírószágra, vagy a népszövetség pénzügyi bi-
zottságára öhajtja bízni.

Inkorrektsséggel vádolják Macdonaldot

A Matin súlyos inkorrektsségnek nevezi Anglia
eljárását és megállapítja, hogy amikor Anglia a
meghívójegyzéket a nagykövetteknek átnyújtotta,
kifejezetten előadta az angol követeléseket annak
dacára, hogy ezek ellentétben állottak a francia

állásponttal. Ez a propaganda a francia kormány
előzetes tájékoztatása nélkül történt. Az angol
álláspont végeredményben a versaillesi békeszer-
ződés legfontosabb cikkelyeinek eltörlését előzza.
Az „Echo de Paris“ hangulyozza, hogy a londoni
konferencia könnyen újabb Szedánja lehet
Franciaországnak.

A francia külügyminiszter ma kijelentette,
hogy az angol kormány a londoni konferen-
ciára vonatkozó programja csupán Angliát kö-
telezi és e tekintetben Franciaországnak teljesen
szabadkeze van. Az érdekelt kormányok a kon-
ferencián olyan javaslatot terjeszthetnek elő,
aminőket éppen akarnak.

Poincaré Herriot megbuk-
tatására készüli

A francia jobboldal rendkívül idegesen figyeli
a londoni konferencia előkészületeit. Poincaré
blokkja július 8-án a szenátusban a kormánynyilat-
kozatról interpellációs vitát akar indítani, amely-
nek során reméli, hogy sikerülni fog Herriot meg-
buktatása. A jobboldal számít arra, hogy sikerülni
fog meghiusítani a londoni konferencia össze-
ülését.

Az angol sajtó éppen a francia idegességre
való tekintettel már jóelőre kifejti, hogy a londoni
konferencia csupán kísérleti ballonnak tekint-
hető.

Az „Evening Standard“ szerint a konferencia
második részébe bevonják Németországot is. A

Dawes-tervezet végrehajtására vonatkozó törvényhozási eljárást Németországnak még e hónap végéig be kell fejeznie. A szövetségesek viszont kötelezik magukat, hogy néhány hét alatt megszüntetik a pénzügyi és gazdasági szankciókat, feltéve ha Németország végrehajtja a tervezetben foglalt kötelezettségeit. A Ruhr-vidék megszállása legfeljebb egy félévig tarthat. Az angolok az első zónát 1925 január elsején ürítik ki. A francia katonai szakértők felfogása az, hogy ezután a többi rész megszállása nem is kívánatos, mert akkor a Rajna jobb oldalán lévő megszálló telep nem rendelkezne összekötő vonalakkal. Herriot ebben a kérdésben hasonlóképpen gondolkozik.

Amerika újabb konferenciát akar

A „Berliner Tageblatt”-nak jelentik Washingtonból, hogy Houghton berlini amerikai nagykövet Coolidge elnökkel, Dawes-szel és Young amerikai szakértővel hosszasan tanácskozott. Valószínű, hogy az Egyesült Államok konferenciára fogja egybehozni Washingtonba a jövőtételben érdekelt hatalmakat. Anglia, Ausztria és Magyarország mintájára, amerikai főbiztost akar kiküldeni Németországba korlátlan meghatalmazással a német pénzügyek ellenőrzésére.

Az árvák szombatja

(Cluj-Kolozsvár, július 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Erdélyi Árvagondozó múlt évi árvanyaralattási akciója a zsidóság minden rétegében általános rokonszenvet váltott ki, úgyhogy a legteljesebb északklódes kísérő az ezévi nyaralattási akciót is. Az idén a Marosmentén nyaralnak majd az árvák.

Már a múlt évben is nagy gondot terditett az Árvagondozó vezetősége arra, hogy a nyaralattási akció a legteljesebben demokratikus legyen. Mert bármennyire is különösnek hangzik az a bizonyos álljókonyosság, bebizonyította, hogy még az árvák sorsában is lehet osztályozni a háborús jótékony-ság ugyanis a „hadiárvákat” elsőosztályú árváknak tekintette, mintha a többi árvák jobb helyzetben volnának. S mivel privilegiumot nem jelenthet, hogy a szerencsétlen árva háboruban vesztette el édesapját, az erdélyi Árvagondozó már a múlt évben sem tett különbséget árva és árva között. Az idei nyaralattási akcióban az Árvagondozó a jótékony-ságnak, gyermekszerezetnek ezt a nemes demokratizmusát kiterjeszti szegény, beteg zsidó gyermekekre.

A múlt évi nyaralattási akció a legteljesebb siker jegyében járt abban a tekintetben is, hogy a nyaraló gyermekek testileg és lelkileg megerősödvé kerültek ki.

A Joint régi principiumához híven az idén is valameányi általa adoptált beteg árva teljes nyaralattási költségét fedezi. Viszont elvárja Erdély zsidóságától, hogy legalább is ugyanolyan mértékben gondoskodik a saját árváiról és beteg, szegény gyermekeiről. Ez nem is lehet kétséges, mert az erdélyi zsidóság valóban példásan teljesíti kötelezettségét.

E derék kötelezettség teljesítésében előljárnak a kolozsvári zsidó hitközségek, amelyek ma „árvák szombatját” rendezték el — az Árvagondozó Egyesület kolozsvári helyi csoportjának felkérésére — összes templomaikban. Valamennyi tóraadomány az árvák nyaralattására szolgál. Még vagyunk győződve róla, hogy Kolozsvár zsidósága ez alkalommal is teljesíteni fogja kötelezettségét.

— „Hogyan kell viselkednie a tisztességes embernek.” Münchenből jelentik: Jelentette már az Uj Kelet, hogy Willstätter professzor az antiszemita mozgalmak hatása alatt elhagyta katedráját. Willstätter professzor távozásának alkalmából egy diáktestület tiltakozó ülést tartott, amelyen a távozó professzor is megjelent Müller és Sauerbruch tanárok kíséretében. Müller professzor az orvosi fakultás nevében, egy diák pedig a kémiai fakultás hallgatóinak nevében kérte a távozó professzort, hogy vonja vissza elhatározását és maradjon meg katedráján. Willstätter professzor válaszában kijelentette, hogy már közvetlenül a háboru utáni időkben tuskodott magával, vajjon megmaradhat-e katedráján a müncheni antiszemita agitáció ellenére is. Az utóbbi évek eseményei arra az elhatározásra juttatták, hogy a legjobban teszi, ha nem enged diákjai kérésének és inkább példát ad távozásával arra, hogyan kell viselkedni egy tisztességes embernek.

Utazás 1924-ben öt országon keresztül

Magyarak a Gare de l'Esten. Gyémántok és igazgyöngyök kalandja a francia határon. Svájcban nem kell átutazóvizum. Ötven centimes egy banán Zürichben

(Cluj-Kolozsvár, július 4. Az Uj Kelet munkatársától.) A párisi Gare de l'Est pénztárainak környéke hét óra körül élénkül meg, akkor kezdenek a nagy internacionális expressz-vonat utasai gyülekezni. Ez a vonat Franciaországon, Svájcban és Tirolon keresztül Bécsig megy, onnan közvetlen csatlakozása van Budapest felé, ahová délután három órakor érkezik és ahonnan másnap reggel hét órakor lehet továbbutazni Románia felé.

A Gare de l'Est környéke hét óra után magyar szótól hangos. Megállapítható, hogy az expressz utasainak nagyrésze Magyarországból rekrutálódik és a híres párisi magyar invázió itt látható talán legjobban. Minden másodpercben felhangzik egy-egy magyar kiáltás:

— Doktor ur ne felejtse el a levelet.

— Csókoltatom a gyerekeket. Ne fürödjenek tulsokát a Balatonban!

Dacára annak, hogy az expressz nagyon sok utast röpit hazafelé, az Ady Endre által is megénekelt világhírű párisi pályaudvaron nincs tolongás. Nem kell sorban állva várni a szerelvény beállítását, nem kell csomagokkal felszerelve tolnakodni, hatalmas, széles és szellős peronokon sétál a közönség, amíg a beszállás ideje el nem érkezik. A kocsikon táblák jelölik az utirányt, a vonat elején a közvetlen bécsi kocsik állnak, azok után következnek azok, amelyek utközben lemaradnak. A közvetlen bécsi kocsik francia vagon, a harmadosztályú fülkékben is bőrülések várják az utasokat és talán az általános gazdasági krízis az oka, de a harmadosztályú kocsik már csaknem tele vannak, míg az első és másodosztályokban alig lézeng egy-két utas.

Ameribából haza.

Érdekes típusai az expressz utasainak az amerikai visszavándorlók hatalmas csomagokkal, gomblyukukban a „Cunard Line”, vagy más hajóstársaság jelvénye, körülöttük egyenruhás hajóstársasági alkalmazottak, akik csomagjaik elhelyezéséről, jegyeik megváltásáról és utlevélük láttamoztatásáról gondoskodnak. Ezek a visszavándorlók többnyire hosszú évtizedek után utaznak haza legnagyobb részben Magyarországra, Jugoszláviába és Romániába. Van, aki nagyon gazdagon megy haza és tízeves amerikai munkával gondtalan, nyugodt öregséget biztosított magának, van azonban olyan is, akinek arcára az elkeseredés nyomott bélyegét és aki azon töri fejét, hogyan kap otthon munkát ha néhány megtakarított dollárját fel kell váltása.

A vonat indulása előtt három perccel a kálauzok megfujják szipjakat, a tulajdonképeni búcsúzkodás csak ekkor kezdődik. És mire a vonat indulásra készen áll, mindenki a helyén van, senki sem szalad elköszve a vonat után, egy újabb szipjel és az expressz méltóságteljesen kigördül a Gare de l'Est üvegterete alól.

— Isten veled Páris — sóhajta mindenki — isten veled Páris, aki jó, vagy rossz, vagy az emberekhez aszerint, hogy van-e pénzü, vagy nincs.

A híres francia udvariasság

A francia vonatok átlagosan is sokkal sebezhetőbbek, mint a keleteurópaiak, az expressz pedig valóssággal szédületes gyorsasággal szeli át a francia mezőket. Itt is, ott is rendes és szabályosan épített francia falvak rohannak el a vonat két oldalán, az országutakon gabonával, vagy takarmánnyal megrakott két nagykerékű hatalmas kocsit húz a libasorban egymásmögé fogott poroszkáló három ló. Az este lassan ránehezedik a tájra, a kupében kigyulnak a villanylámpák és az utasok elhelyezve fejük alatt a két frankért kölcsönkapott utipárnát Párisra gondolva próbálnak aludni.

Ejféli lehetett, amikor a jegyellenőr körutja közben fülkékhez érkezett. Utitársam legnagyobb része az igazak álmát aludta, egész biztos voltam benne, hogy mint nálunk szokás, az ellenőr megrázza majd az utasokat és úgy követeli tőlük, hogy jegyeiket kikeressék. A francia ellenőr nem ragadta meg az alvókat, nem rázta őket durván, be sem jött a fülkébe, csak megállt a folyosón és vagy tizszer egymásután ismételte szerény és udvarias hangon: — Messieurs, je vous prie. Uraim kérem szépen.

A tizedik felszólításnak meg lett a hatása, az utasok felébredtek, előkotorászták jegyeiket, amelyre az ellenőr türelmesen várakozott és folytatták tovább nyugodt álmukat. A franciaországi utazás egész tartama alatt nem jelentkezett többé sem kálauz, sem ellenőr és reggel félhét órakor dohogva torpant meg a vonat, megérkeztek.

Vámvizsgálat briliáns eredménnyel

Bazel a francia-svájci határon fekszik, két állomása van, az egyik még francia terület, a másikon már Svájc levegőjét szivhatja az expressz utasa. A francia Baselen egy órát vesztel a vonat, ezalatt az idő alatt nem szabad az állomás épületét, helyesebben a peront elhagyni, itt folyik le ugyanis Párisból jövet az első vám- és utlevélvizsgálat.

Aki a vámvizsgálatról tulságosan sötét képet alkotott magának, nagyon tévedett. A francia fiúcsok udvariasan megkérdezik az utast, nem visz-e csomagjában olyasmit, ami vámolás alá esik, nem vásárolt-e Párisban több új dolgot, mint amennyit a szabályok megengednek. Ha negatív választ kap, a legtöbb esetben köszönnek és elhagyják a fülkét, az egész vonaton talán két ember viselkedését találták gyanús-nak, ennek a két embernek a holmiját tüzetesen átkutatták, az egyiknél nagymennyiségű selymet, a másiknál egy lapos bőrtokbaa gyönyörű briliánsokat és hatalmas igazgyöngyöket találtak. A két rajtakapott csempész nem gorombáskodtak, elővették kis könyvecskéjüket, amelyből rögtön megállapították, mennyi vámot kell a selyem, drágakő és igazgyöngy után fizetni, a vám kifizetéséig természetesen visszatartották a lefoglalt tárgyakat. Az utlevélvizsgálat is teljesen csendben és incidens nélkül folyik le, a francia határrendőrség közege rátti az utlevélre a francia vizum mellé a „Sortie” bélyegzőt és ezzel a hivatalos vizsgálatnak vége.

A vizsgálatok megejtése után a vonatot áttolatták a svájci állomásra. Ezen a tolatási uton érdekes és internacionális vonatokat lát az ember, találkezik a triest-ostendei expressz kálókocsijaival, a róma-párisi vonat gyönyörű szép és kényelmes szerelvényével, általában minden olyan luxusvonattal, amely Keletet vagy Dél Nyugattal összeköti. A francia baseli állomásról épügy utazhat az ember Londonba, mint Stockholmra, Madridra, Nápolyba és a mi vonatunk is ott megy keresztül Bécs felé.

A svájci Basel képe csaknem ugyanolyan, mint a franciáé, csak a vonat körül szolgálatot teljesítő hivatalnokok, kálauzok, határőrök és katonák egyenruhájának színes kaleidószkopja változik. Valahogy az emberek is mások, a karsu franciák helyett kis köpcös svájciak veszik át a szolgálatot, akiknek arcáról a jólét és a nyugodt, csendes és gondtalan élet virit felénk. A svájciak első ténykedése, hogy hatalmas kéfékkel lemosásák a vonat ablakait, felloccsolják és kisérik a kupékat, — piszkos kocsit nem engednek Svájcban keresztül. A vámvizsgálat itt egészen mellékes valami és a vizumok szaharájában eltikkadó és csaknem eltévedő utas itt látja az első oázist. Aki Svájcban keresztül utazik, annak nem kell vizumot váltani. Svájc az első állam, amely ezen a téren visszaállította a békeviszonyokat, a határon bélyegzőt ütnek rá az utlevélre, amelyét semmit sem kell fizetni és Svájcban keresztül szabad az utazás. Természetesen kiszállni nem szabad, de azzal, hogy az átutazást ennyire megkönnyítették, hozzájárultak a nemzetközi forgalom könnyebbé és szabadabbá tételéhez.

Baseltől talán két órányira kezdődik a Zürich-tó és fekszik Svájc közgazdasági és kereskedelmi géopontja: Zürich. A levegő itt egészen más, mint bárhol Európában, talán a körülfekvő hősapkás hegyekről leszaladó szél, talán a buja legelőkről felszálló pára okozza, de a levegő tele van ózonnal és illattal. Itt aztán már rengeteg a kővér ember, a szolgálatot teljesítő rendőrtől a vasuti hordárig és a kis fiúig, aki hangos kiáltással tolja élelmszerekkel, csokoládéval, cigarettával, narancssal és banánnal megtömött kocsiját:

— Ötven centimes a banán, tessék urak banánt parancsolni. Tyrnauer István

Aki a zsidó tétlenül megodavetett volt le Alejchen légi jövedelmén börtönben ágens dalmi munkálistáknak. E ben. A város tartozott, ah lakhattak. H adták, ahol a között szedte tató rendszer zenhároméve tekezéseket i szere mellett mekeknél is vitz (igy hív lott a többie ket keresett ereje az emb leg zsidó szil

Tizenöt e kültü gyerr felvilágosító dolatok, a n ségével hato érezte, hog sem az emb lehet, mind Talmudhoz gondolkozik állást vállal 1883-ig eltö gatni kezdét irt történelm majd versek később az el 1883-ban má baum „Jüd munkatársa. megcsinálja amelyben el irodalom. S tözsdén szer néhány ezer dische Volk amelybe Me Gordon, Per akkori kéber termékeit kő regényel az Szolovej cím kozás komol nak, de Sol

Odesszáb nak dolgoz ismét vissza Üzletei kitü ban adta ki kat, amiket mint a legel kiadó cégek szak. Akkor tették a leg sült rajta a Itt az ameri nak irt, m ünnepezték, újra Amerik meghalt. Gy de a zsidó toll művésze lást. Megte oen” típusai a családiás, nem szitkok holban fele hozta olyan téphet, amit találja önma tékozta rák szorgó zsidó ból tükrözőc után a bizto rándól a zsid vándorlásokr deletében n lala évfordu tegyék emlé

Keresztül Francia a francia

nak meg lett a hatása
kötöraszták jegyeiket,
elmesen várokozott és
gott álmutkat. A fran-
artama alatt nem jelent-
z, sem ellenőr és reggel
orpaut meg a vonat,

brillians eredménnyel
i határon fekszik, két
még francia terület, a
egőjét szivhatja az ex-
Baselben egy órát vesz-
z idő alatt nem szabad
yesebben a perront el-
yanis Párisból jövet az
gálat.

ül tulságosan sötét ké-
gyonra tévedett. A fran-
megkérdezik az utast,
olyasmit, ami vámolás
Párisban több új dol-
abályok megengednek.

a legtöbb esetben kö-
ilkét, az egész vonaton
dését találták gyanus-
nek a holmiját tüzetek-
iknél magymennyiségű
lapos börtökben gyö-
hatalmas igazgyöngyö-
ajtakapott csempéssel
övétték kis könyvec-
megállapították, meny-
em, drágák és igaz-
vám kifizetéséig termé-
a lefogalt tárgyakat.
ljesean csendben és in-
a francia határrendőr-
véltre a francia vizum
öt és ezzel a hivatalos

ajtése után a vonatot
lára. Ezen a tolatási
acionális vonatokat lát
rieszt-osztendei ex-
óma—párisi vonat gyö-
es szerelvényével, álta-
rusvonattal, amely Ke-
tal összeköti. A francia
utazhat az ember Lon-
a, Madridba, Nápolyba
ott nagy keresztül

csaknem ugyanolyan,
vonat körül szolgálatot
alauzok, határőrök és
szines kaleidószkopja
emberek is mások, a
kis köpöcs svájciak
kiknek arcáról a jólét
gondtalan élet virit
égykedése, hogy ha-
k a venat ablakait,
kupékat, — piszkos
Svájcon keresztül. A
reallékos valami és a
ikkadó és csaknem el-
első oázist. Aki Sváj-
nak nem kell vizumot
lliam, amely ezen a
keviszonyokat, a ha-
az utlevélre, amelyért
és Svájcon keresztül
zetesen kiszállni nem
az átutazást ennyire
arultak a nemzetközi
szabadabbá tételéhez.
nyira kezdődik a Zü-
közgazdasági és ke-
Zürich. A levegő itt
Európában, talán a
yekről leszaladó szél,
felszálló pára okozza,
onnal és illattal. Itt
vér ember, a szolgál-
vasuti hordárig és a
tozással tolja élelmi-
garettával, narancssal
ocsiját:
banán, tessék urak
Tyrnauer István

A zsidó humor

Ira Szabó Imre

A közeljövőben megjelenik Solem Ale-
hem egy pompás, humoros regénye, amely
elő a fordító többek között ezeket írta.

Aki a zsidó humort ismertetni akarja, fel-
tétlenül meg kell emlékeznie, ha csak néhány
odavetett vonásban is, Solem Alechemről. So-
lem Alechem maga is típusa volt a küzködő,
légi jövedelmekből élő, tanítóskodó, paposkodó,
bőrszen ágenskedéssel szerencsét próbáló, iro-
dalmi munkára ráfizetésből élő hiszékeny ide-
alistáknak. Perieslav városkában született, 1859-
ben. A városka a poltavai kormányzósághoz
tartozott, ahol a zsidók nagyobb tömegekben
lakhattak. Három esztendőskorában chéderbe
adták, ahol imák és hajlongva ismétlődő tanulás
között szedte magába a zsidó nép sajátos ok-
tató rendszerével a Bibliát és a Talmudot. Ti-
zenhárom éves korában már önálló talmudi ér-
tekezéseket írt. A keleti zsidóság nevelési rend-
szere mellett ilyesmit közepes képességű gyer-
mekknél is el lehet érni, de Solem Rabinov-
vitz (igy hívták Solem Alechemet) kimagas-
lott a többiek közül. Nyitl esze összefüggése-
ket keresett a dolgok kuszaságában, megfigyelő
ereje az ember és természet felé vonzotta, me-
leg zsidó szíve pedig teremtő akarásokra hívta.

Tizenöt esztendőskorában a fogékony lel-
kültető gyermek már tanulmányozza a héber
felvilágosító irodalmat, a haszkálát. Az új gon-
dolatok, a megnyilatkozás döbbenetes ujszerű-
ségével hatották rá, de a lelke mélyén mégis
érezte, hogy a felvilágosultság egymagában
sem az emberiség, sem a zsidóság lényege nem
lehet, mindössze a járuléka. Ismét visszatér a
Talmudhoz és magyarázóikhoz, sokat tanul és
gondolkozik és huszonegy éves korában rabbi-
állást vállal egy kisebb községben. 1880-tól
1883-ig eltöltött lelkipásztorokodása alatt iro-
gatni kezdett héber lapokba. Elmefuttatásokat
írt történelmi áramlatokról és egyéniségekről,
majd verseket és verses prózát, de önmagát
később az elbeszélő irodalomban találta meg.
1883-ban már elhagyja a papi állást és Zeder-
baum „Jüdisches Volksblatt“-jának lett a
munkatársa. Öt évvel később Spektorral együtt
megesinálja a „Hausfreund“ című évkönyvet,
amelyben először mutatkozik be az új zsidó
irodalom. Solem Alechem közben a kievi
tözsém szerencsét próbál és sikerül összehoznia
néhány ezer rubelt. Ezzel megalakítja a Jü-
dische Volksbibliothek című könyvsorozatot,
amelybe Mendele Mojcher Szeferim, Linetzky,
Gordon, Perez, Frischmann, Dinesohn és az
akkori héber és jiddis írók legjobbjainak java-
termékeit közli. E gyűjteményben ő maga két
regényel szerepelt: Sztempenyu és Joszele
Szolovej című írásait adta itt közre. A vállal-
kozás komoly nyeresége volt a zsidó irodalom-
nak, de Solem Alechemet tönkretette.

Odesszába költözött, ahol különböző lapok-
nak dolgozva kereste kenyerét, de 1893-ban
ismét visszajött Kievbé szerencsét próbálni.
Üzletei kitűnően beváltak és ő ennek arányá-
ban adta ki tetszetős köntösben a zsidó írások-
kat, amiket úgy fizetett, sőt olykor jobban,
mint a legelterjedtebb orosz ujságok és könyv-
kiadó cégek. 1905-ig tartott ez az aranykor-
szak. Akkor a kievi pogromok hajléktalanná
tették a legnagyobb zsidó humoristát, betelje-
sült rajta a zsidó sors. Kivándorolt Amerikába.
Itt az amerikai jiddis lapoknak és színpadok-
nak írt, majd visszajött Oroszországba, ahol
tűnnepték, élni azonban nem hagyták. 1907-ben
újra Amerikába költözött és tíz esztendő után
meghalt. Gyermekeire nem hagyott vagyont,
de a zsidó népre a legszebb kincset, amit a
toll művésze adhat: derüt és boldog vigasztal-
ást. Megteremtette a szegény zsidó, a „kab-
oen“ típusait: a tételődő, a fantáziájában élő,
a csládiás, a bizakodó szegény embert, aki
nem szikokban tör a sors ellen és nem alko-
holban felejt. A zsidó szegényember rajzát
hozta olyan vonásokkal, amiket az idő ki nem
téphet, amikben a zsidó nép mindenkor meg-
találja önmagát. A tiszta zsidó humor hagy-
ta ránk, a csillogást, ami a köznap ván-
szorgó zsidójára a péntek esti gyertyalobogás-
ból tükröződik. Háborgás után a csend, üldözés
után a biztos tűzhely. Solem Alechem humo-
rából a zsidó ünnep tisztasága és bánata, ös-
vándorlásokra visszasohajlása érződik. Végren-
deletében meghagyja gyermekeinek, hogy ha-
lála évfordulóját ne föltétlenül a kaddis-imával
tegyék emlékeztetésé.

„Találkozatok ezen a napon írja — és ol-
vassátok föl valamelyik humoros írásmat.“

*

Mert nem a zsidó vicceknek nevezett el-
méségekből rejlik az a vidító és egyben bán-
tatot fakasztó érzés, amit az irodalom humo-
rosnak nevez. Nem humor van azokban az
adomákban, amiket például Baron professzoról,
a híres pesti sebészről adnak napról-napra.

Egyszer — így beszél — egy garasoskodó
falusi zsidó kereste föl.

— Professzor ur, isten áldja meg, jót tesz
velem, ha megoperál, de még nagyobb jót,
ha nem huzza le külön a bőröm.

— Lássuk a baját — feleli a tanár, aki
ismeretes volt arról, hogy a sok ingyen ope-
rációért tehetős embereken kártalanította
magát.

Alaposan megvizsgálta a beteget. Azután
keményen kijelentette:

— Kétszáz forint.

Bialik a Nobel-díj első jelöltje

(Cluj-Kolozsvár, július 4. Az Új Kelet tudó-
sítójától.) A londoni „Jewish Chronicle“ jelen-
tése szerint a Nobel-díj irodalmi pályázatára
első helyen Uchaim Nachman Bialik zsidó költő-
t jelölték. Bialik Svédországban Ehrenpreis
stockholmi főrabbi révén lett népszerű. A fő-
rabbi ugyanis Bialik költeményeit lefordította
svéd nyelvre. Az irodalmi körök e fordítások
révén lettek figyelmessé a zsidó költőre, akit a bi-
zottság tagjai, egyhangun meleg ajánlással jelöltek.

A Nobel-bizottságot azonban nem tisztán
esztétikai szempontok vezették a jelölésben.
Mert Bialik nemcsak lírikusnak — világiro-
dalmi vonatkozásokban is — nagy, hanem írá-
sai mint kulturtényezők emelkednek ki lendü-
letükkel és nagyvonalúságukkal. Bialik átfogó,
hatalmas elme és lángoló szív. Magasra törő

— Szent isten, kétszáz forint! Drága ta-
nár ur, ha tudná milyen nehezen fogom majd
kiheverni a kiadást.

— Nekem ne lamentáljon — felelt hideg
nyugalommal Baron — hagyjon nekem békét.
Mit sajnálja a pénzt? Azt hiszi maga fogja fi-
zetni? Fenét! Fizetik az örökösei.

— A páciens reszketve szólt:

— Professzor ur, inkább a dupláját adom,
de úgy csinálja, hogy én fizessek.

Egy másik eset.

Egy szegénysorsu ógyallai zsidó Baron
operációja után fölépült. Fölkerezte lakásán a
sebészt, hogy hálálkodhasson neki.

— Kedves jó professzor ur, nem is mond-
hatam, mennyi hálával tartozom önnek. Hiszen
isten után magának köszönhetem az életemet.

— Jó, jó, — türelmetlenkedett a tanár —
okos dolog, ha megköszöni a fáradságomat, de
a jó istent hagyja ki a játékból. Ha az a ma-
gasságbeli annyira szereti magát, miért nem
segítette ki a bajából már Ógyallán?

zsenije minden érző szívbe tud melegíteni és
minden gondolkodó elmét meg tud nemesíteni.
Világító példája annak, hogy a nemzet géniusz
mennyire tud hódítani, ha a népi sajátosság
még filozófiai átérzéssel van kihangsúlyozva.
Bialik kulturája a legzsióbb kultúra. Aki is-
meri Ravniczkyvel együtt szerkesztett Agada-
gyűjteményét, tárházát az ősi, középkori és
újabb zsidó elbeszélő és oktató irodalomnak, a
zsidó fantázia és okosság virágoskertjét, annak
bámulnia kell a költő zsidó műveltségét.

Bialik jelöltetése a zsidó nemzeti gondolat
előretörése a világkultúrában. Nagyszerű, szem-
ünk előtt lejátszódó színjáték ez. A Biblia
után, amelynek szelleme nemzedékek millióit
hatotta át, most egy nagy zsidó lírikus lép az
érzések és új meglátások világszínpadára.

Politikai gyilkosság Jeruzsálemben

Lelőttek egy zsidó újságirót

(Cluj-Kolozsvár, július 4. Az Új Kelet tudó-
sítójától.) Már két nap előtt a budapesti távirat
adt adta hírül, hogy Jeruzsálemben lelőt-
ték dr. Israel de Haant, a „Daily Express“ tudó-
sítóját. A táviratot a legteljesebb fentartás-
sal fogadtuk mindaddig, míg most de Haan meg-
gyilkolásának hírére hivatalosan is megerősítették.

De Haan dr. különös szerepet játszott Pa-
lesztina életében. Az antiszemita Daily Express
tudósítói tisztét töltötte be s ezt a megbízását
arra használta fel, hogy a legvadabb híreket
kürtölte világgá Erec Jisrael felépítésének ön-
feláldozó munkájáról. De Haan, a zsidó újság-
író, fékevesztett uszítást végzett a külföldi sajtó-
ban a zsidó Palesztina ellen. Hazug híreivel

gyakran hozta lázba Palesztinát és keltette a
legnagyobb elkeseredést az önfeláldozó ország-
építők között.

Igy nem lehetetlen, hogy de Haan vala-
melyik elkeseredett fanatikus zsidó munkás
lőtte le. De könnyen lehetséges, hogy éppen
valamelyik arab terítette le.

Bárki legyen is a gyilkos, el kell itéljük
ezt a politikai merényletet s igen fájdalmas-
nak találjuk, hogy abban a Palesztinában,
ahol egy új nemzedék foglal magának fegyver
nélkül boldog nemzeti otthonát, ilyen politikai
gyilkosság történhetett meg.

De Haan lelövetésének részletei és kö-
zelebbi okai még hiányoznak.

Utolsó tárgyalások a vámtarifarevizio ügyében

A liszt- és buzaexport engedélyezése. A buzaexport
királyi dekrétummal léptetik életbe

(Bucaresti Bukarest, július 4. Az Új Kelet
tudósítójától.) Az oly régóta vajudó importvám-
tarifa kérdésében — uglátszik — végre döntő
jelentőségű határozatot hoztak Bukarestben. A
legfőbb gazdasági tanács tegnap Bukaresben,
Constantinescu földművelésügyi miniszter laká-
sán értekezletet tartott, melyen Vintila Brati-
anu pénzügyminiszter, Constantinescu földmü-
velésügyi, Tancred Constantinescu iparügyi
miniszter, Vaitoianu közlekedésügyi miniszter
vettek részt.

Az értekezleten elsősül az importvám-
tarifa revíziójának kérdése került tárgyalásra. Bra-
tianu Vintila és Tancred Constantinescu mi-
niszter a tarifa életbeléptetésének szükségességé-
gét hangsúlyozták. A pénzügyminiszterium
mellett működő legfőbb gazdasági tanács tudva-
levőleg már számtalan tanácskozást folytatott
a vámtarifarevizio és a gabonaexport ügyében,
azonban egyik kérdésben sem tudott határo-
zatra jutni. Ezért az értekezleten elhatározták,
hogy a legfelsőbb gazdasági tanács ezentul
Bratianu Vintila és Tancred Constantinescu
miniszterek személyes vezetésével fogja tárgya-
lásait folytatni.

Az ülés után a gazdasági tanács hivatalos
közleményt tett közre, mely szerint a tanács a
külföldi iparcikkek behozatalát megszorítja, mert
ebben látja leghathatósabb eszközt a román ipar

fellendítésének. Ennek értelmében minden, az
országban előállított ipari cikk kiviteli illetékét
a mai mértékben fogják fentartani és minden
importáru behozatali vámját emelni fogják.

Másik fontos döntése volt a legfőbb gaz-
dasági tanácsnak az, hogy a liszt- és buza ex-
portját minden további nélkül engedélyezik. A
buzakivitel ügyében élénk vita előzte meg a
döntést, melynek során Radu Porciocale hang-
súlyozta, hogy Braila kikötőjében a buza árát
80.000 lejre emelték vagononként, sőt Cetatea-
Alban már 120.000 lejre emelkedett a buza
ára, mely már megfelel a világárpitásnak. Rá-
mutat ennek káros kihatásaira a román gazda-
sági életben.

A buza ezidei árának megállapítására csak
kedden kerül sor, amikor a tárgyalásokat foly-
tatni fogják.

Mint Bukarestből jelentik, a vám-
tarifarevizioát a végleges tárgyalások befejezése után
királyi dekrétum alakjában fogják publikálni a
hivatalos lapban.

* Olcsó kurát csuz, köszvény ellen Pöstyénben
használhat. Már napi 40 Ke-től kezdve nyerhető jó
polgári lakás ellátással. Romániai vendégek részére
kedvezményes fürdő árak. Felvilágosítások telefonon
is: Rózsa-drogéria Cluj, Str. Londrei 21, ahol
eredeti pöstyéni iszapkocka is kapható házikurára.

Támadás város ellen

védőt. Tovább folyik szolini ellen. a vádirat

Uj Kelet tudósítójától. Talakítását még a korábbi egyes érzelmeivel fogad. Most is hevesen támadja. A sajtó erőlyesen követi. Turati kijelentette, hajlandók a néppárttal egy olyan közös blokkot vé tenni a kormányzás meggyengült pozíciójára. A hivatalosan is megírt nyilatkozatban nem fog résztvenni.

angol folyóirat Matteotti helyben élesen támadja a

Dimini védelmét egy Ennio Belloc vállalta el. Alatt letartóztatottak ma is. Filipolli azonban az ügyesség a Mat- en most készíti a vád-

a gyilkosságban kom- mentelmi joguk felfüg- gteléssel esetleges tettené- r- tani.

hogy a fascista milicia itett elő Perugia városa a hatóságok megakadá- a milicia páncélautóval is akarta ostromolni a köz- befektusa magához hita csnokát, Terribrami ez- játszik, ha nem áll el- ijelentette, hogy a regu- ára fogja bizoni a város- ményekért a fascistaokra

felhívta a garnizon pa- gye át a város védelmét, vényekkel vették körül lvános épületeket regu- ták meg.

ennek láttára vissza-

ÜZENETEK

M. Uioara. A hírt fogadni, mint általában szóló híradást. Hízen a sajtó rendszeresen kelle- tulajdonit az orvosi uji- deklódnak lelküismeré- lán a tölfedezésről tud- várható Katz profesz- érintkezés egyébként birodalmába tartozik. A bentadás elé éppen a legtöbb akadályt. kérdezett helyen a ák bemutatni. középiskolai végzettség tanév elején román ábrázolástamból. Aki az olgálat tekiütetésben az gokat élvez.

ny miatt
phatók

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánási zsidóság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás meg- jelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 70 lei, negyedévre 200 lei félévre 350 lei, egész évre 750 lei.

Könyvüzet

Bécs, június hó

Nyár van, leépítés és pénzinség van, panasz- kednek és siránkoznak az emberek; Bécsben senki nem tud megélni, csak a leleményesek.

Bizony csak ők.

Valahol a Ring mögött egy utcában csoportot látok és mint lézengő pénztelen a soraikba állok.

A csoport közepén beretvált képű, sovány ember ágál.

— A cölibátus, uraim, tudják, hogy mit je- lent? Jelenti a katolikus lelkészek nötlenségét. A mi időnkbe való vajjon ez az intézmény, a mi szá- zadunkba? Nem és még egyszer nem.

E tiltakozás után kemény vonások merednek az arcán, szeme tüzet fog és deklamál:

— Minden órában éreztem, hogy örök tévely- gések közepette élem le életemet. Am, nehogy azt higgyék, hogy tévedésem pályám megválasztá- sátan állott. Korántsem! Abban tévedtem inkább, hogy lebecsültem a fizikai áldozatot, amit hoznom kell. Nem tudom elmondani önkönek, mit szen- vedtem, amikor fiatal, boldog pároknak én, a nötlén adtam tanácsot a házaseslet körül. Én, a gyermektelen, tanácsot adtam nekik a gyermek- nevelésről. Aki magam is szerelem után epedtem, megéreztem a szeretet és szerelem fensőbbiségét. Sötét órákban, amikor a férfi küzdött bennem, úgy éreztem, hogy a szerelem hiányának ezeréves künja nehezedik rám!

Nagyon szépen, nagyon meghatón szaval és a körállók végig szerették volna hallani a szerepet.

— Uraim és hölgyeim, — szölt — a szavaltást abbahagyom, de önök megtalálják a folytatást a könyvben.

És elővett egy könyvet. Sovány kis füzet volt. A címe: Das Zölibat. Szerzője: Johannes Ferch. Fialat pap áll rácsos ablak előtt a cimképen, az ablakon túl glóriás fényben egy fiatal hölgy kon- turjai.

— Ötven korona mindössze — tette hozzá és a hallgatóság megilletődve vette a könyvet.

Elővéltek az emberek. Magamra maradtam vele.

— Uram, — mondotta fanyarul — visszatér- tem eredeti mesterségemhez, a könyvüzethez. A saínészetből nem lehet ma megélni. A könyvüzet- ből is nehezen.

Bet magam is láttam.

— Sir Herbert Sámuel londoni utja. Pa- lesztina zsidó kormányzója, Sir Herbert Sámuel tegnap Londonba érkezett, ahol rendes évi sza- badságát tölti. Herbert Sámuel jelentést tesz majd a gyarmatügyi hivatalnak s valószínűleg az arab-angol szerződés kérdése is napirendre kerül. A kormányzó a Colonial Office elé tör- vényjavaslatot terjeszt be a palesztinai zsidó közösség önálló adminisztrációjáról. Az önálló zsidó közösi szervezet ellen az agudis- ták részéről dr. Sonnenfeld tiltakozást jelen- tett be. Sir Sámuel szeptemberben tér vissza Palesztinába. Az arab lapok a kormányzó sza- badságutját arra használják fel, hogy lemond- ásáról írják. Az arab híresztelést egyes anti- szemita angol lapok is átvették és pedig azzal a magyarázattal, hogy Macdonald a kolóniák kormányzásában jelentős vállalkozást akar. Ezt a hírt sem erősítik azonban meg.

— Macdonald visszautasította a népszö- vetségi liga elnökségét. Londonból jelentik: Az angol népszövetségi liga Macdonaldnak aján- lotta fel az elnökséget, aki az ajánlatra legfiata- labb titkára utján elutasító választ adott. Mac- donald elhatározása lord Cecil régebbi magatartá- sára vezethető vissza, aki a liga megalakulásakor 1919-ben a politikai pártok vezetőit vezetőknak kérte fel, csak a munkáspártot nem, mert ezt ha- zafiatlannak bélyegezte meg.

— A rendőrség házkutatást tartott a ploestii munkásotthonban. Ploestiből jelentik: A ploestii rendőrség házkutatást tartott a munkás- otthonban, ahol számos újságot és röpiratot talál- tak. A rendőrség a talált újságokat elkobozta. A munkásotthonban több letartóztatás is történt.

— A moszkvai magyar bolsevisták kon- gresszusa. Budapestről jelentik: A „Magyar- ság” című budapesti napilap megszerezte a moszkvai magyar bolsevisták kongresszusának jegyzőkönyvét. A kongresszus első részét Sa- muelly gyászos emlékének szentelték. Haláláról egy egyfelvonásos szindarabot mutattak be. A bolsevistáknak az a terve, hogy kétezer agi- tátort küldjenek haza, akik a szakszervezeteket magukhoz ragadják és sztrájkok segítségével készítsék elő a fegyveres forradalmat és ezáltal irtsák ki a katonaságot. Az agitátorok főleg törpebirtokosok és földműves-szegényemberek között agítálnak. A kongresszus megállapította, hogy a vörös hadseregben levő magyar hadi- foglyok hangulata kedvezőtlen a bolsevis- tákra és hazavágyódnak. Raáb szerint a kato- nák vezetőjét át lehetne adni az orosz titkos- rendőrségnek. A kongresszuson Kun Béla el- nökölt, a magyar állapotokat Pogány Jó- zsef ismertette és a főszóvivő Rudnyánszky Gyula volt.

— A jasiú bankóhamisítók ügye. A jasiú törvényszéken ma tárgyalták Popovitch, Margescu és Cristescu bűnügyét, akik tudvalevőleg 500 lejes bankjegyeket hamisították. A bíróság nem hozott ítéletet, mert a terhelt tanuk nem jelentek meg a tárgyaláson.

— Zsidó könyvbarátok társulata alakult. Berlinből jelentik: A napokban alakult itt meg a zsidó könyvbarátok társulata, amely a XV. század- ban él őt híres Soncino nyomdászcsalád után nevezte el magát. A társulat célja a szép zsidó könyv előállítás. A társulat negyedévenként Arnold Zweig szerkesztésében folyóiratot ad ki. A folyóiratnak bibliografiai melléklete is lesz, amelyet Freimann frankfurti professzor szerkeszt. Szándéka továbbá a társulatnak zsidó tartalmú és zsidó szellemű ritka szövegek újból való kiadása, régi nyelvezettel.

— A „Lömaan Akko” akció közleménye. Az Uj Kelet július 4-iki számában megjelent köz- leményünkhöz kiegészítőleg még a következőket közöljük: Folytatólagosan még a következő helyekre küldtünk szerződésintát, illetőleg az alanti urak- nak adtunk megbízást a „Lömaan Akko” akciónak helységükben való lefolytatására: Lichtenstein Pinkász Mociu, Ladányl Ignác Alesd, Paneth Armin Baraolt, Schwarz Géza Resita, Sonnenklar Vilmos Pancota, Goldstein Miksa Érmihályfalva, dr. Sámuel Vilmos Simleu-Silvaniei, dr. Friedmann Mór Margitta. Ismételn közöljük felvilágosítá- képen, hogy szerződő félnek csak az tekintetik, aki a központi Palesztinabizottság által az akció egyes helyi vezetőinek megküldött szerződést, vagy annak szözerinti másolatát aláírva nekünk legfőbb július hó 20-ikáig beküldte, ugyszintén házhelyen- ként 10 (tíz) fontot (9 font vétélárelőleg, 1 font költségekre) a Marmorosch, Blank et Comp. oluji fiókjánál levő „Lömaan Akko” című folyószám- lánkra ugyancsak fenti dátumig befizette. A kolozsvári jelentkezőket felszólítjuk, hogy ugyancsak fenti dátumig hivatali helyiségükben a délelőtti órákban a szerződés aláírására a Marmorosch, Blank et Comp. banktól kapott nyugtával együtt jelenje- nek meg. A befizetett pénzekért a Központi Palesztinabizottság vállal felelősséget. Erdélyrészi Központi Palesztinahivatal.

— Az öregség vége. Tegnap délután tele- fonon jelentették a rendőrségnek, hogy a Gópész- utca végében épült telepen Komáromi Károly 78 éves dési lakos felakasztotta magát és meg- halt. A rendőrségi vizsgálat kiderítette, hogy Komáromi Károly csak azért jött Kolozsvárra, hogy öngyilkosságát végrehajthassa. Az öngyilkos öregember két levelet hagyott hátra, amelyben öngyilkossága okául azt hozza fel, hogy Désen lakó veje rosszul bánt vele és állandóan éhezette. A szerencsétlen öregember tegnap reggel érkezett Kolozsvárra, itt lakó keresztfiához, Kristóf Ká- rolyhoz, akinél egy alkalmas pillanatban végre- hajtotta végzetes tettét.

— Öngyilkos lett egy magyar képviselő leánya. Budapestről jelentik: Szabó Viola, volt képviselő leánya a Kerepesi-temetőben megmérgezte magát. A fiatal urileány öngyilkosságának oka ismeretlen. Néhány hónappal ezelőtt a leány bátyja, Szabó Attila is öngyilkossággal vetett véget éle- tének.

— Házasság. Gruber Chaim Mendel és Sporn Erzsike folyó hó 8-án tartják meg esküvőjüket Kolozsváron, Trefort-utca 7. szám alatt, délután félkettő órakor. Ezuton, minden külön értesítés helyett, szívélyesen meghívják összes jóismerősüket és rokonikat. Sargonyeim: Sporn, Cluj, strada Babes 7.

— Márffyék főtárgyalását sürgetik a védők. Budapestről jelentik: Márffyék főtár- gyalását a védők júliusban szeretnék megtartani és mindent elkövetnek, hogy a bíróság a tárgyalást júliusra tűzze ki. A védők a vádiratra nem ny új- tották be kifogásaikat.

— Amerikai jiddis művészegyüttes Bécsben. Bécsből jelentik: Néhány nap előtt megérkezett ide négyheti vendégszereplésre a „Jiddish Art Theater of Amerika” együttese Newyorkból. A társulat huszonkét tagból áll, amely a Karl-Theater igazgatóságával kötötte meg a szerződést. Igazga- tója, Mr. Maurice Schwartz azelőtt még sohasem volt Bécsben és nem is volt szándékában társula- tát Bécsben szerepeltetni. Két hónappal ezelőtt a társulat sok sikerrel vendégszerepelt Londonban a Prince of Wales és a Scala színházban. Innen Pá- risba mentek, ahol szintén nagy sikereket értek el. A jiddis művészegyüttes, amely a saját díszleteit hozta el Amerikából, szombaton fog először szere- pelni Bécsben és pedig Solem Alejchem: Szervie című darabjában. Előadásra kerülnek még Maxim Gorkij: Kispolgára, Strindberg: Kisértetei, Leonid Andrejev: a Hét akasztott című darabja, továbbá két újabb Solem Alejchem-szindarab. A színtársulat egyébként nemcsak drámában játszik, hanem filmre is. A film címe: Jizkor. Témája egy zsidóvezér viszontagságos élete és tragikus halála.

— Lina nénit elvitték a detektivek... Lina nénit, aki mint szegény és becsületes piaci zöldségárusszony, vagyis mint kofa kereste meg a mindennapi szükös megélhetéshez szükséges pénzt, tegnap délután Vasut-utca 12. szám alatti lakásán két detektív kereste fel. A detektivek a zsebukból sok-sok írást szedtek elő és mikor Lina néninek bemutatkoztak, az öregasszony, aki első csalódásá- ban a látogatóban vevőket sejtett, nem tudta el- képzelní, hogy a rendőrség emberei miért keresték fel. Tekintve hogy éppen mosáshoz készült, látogatóit csak az udvaron fogadhatta és nagy volt az elképedése, mikor meghallotta, hogy a látogatók őt azzal gyanúsítják, hogy a Friedmann-malom égésénél a kedvező alkalmat felhasználva, a pusztító tűz elől kihordott ágynemű és fehérnemű közül egy kevés emléket vett magához. A rendőr- ség emberei Lina néni becsületes arcának és szapora beszédének sem tudtak hinni, kíváncsi- ságuktól kergetve, erőszakkal a lakásba akartak behatolni. Lina néni minden rábeszélő képességét előszedte, de hasztalan, mert a vendégek mégis kinyitották a lakás ajtaját és bementek a konyhába, ahol egy eszeberben nagymennyiségű ruhanemű várakozott Lina néniére, hogy a forró vízben ki- mossa. Ezek a fehérneműek azonban mind idegen monogramot viseltek. Az utca lakói közül többen a tűz éjszakáján ellopott tulajdonaira ismertek rá a Lina néninél talált fehérneműekben. A két detektívet az ügy érdekelni kezdte és most már tüzetesebben kezdték a szegény piaci árus lakását felülvizsgálni. A kutatás alkalmával a kis lakásból hatvan ezer lej készpénz, néhány aranylanc és óra, azonkívül sok-sok fehérnemű, Fridmannék négy párnája került elő. A felfedezés után természetes, hogy a „becsületes” közszeretnek örvendő Lina nénit elvitték a detektivek...

* A Marianum polgári IV. B) osztályát 1918—19-ben végzett növendékei folyó hó 13-án délelőtt 10 órakor a diszteremben 5 éves találko- zóra megjelenni sziveskedjenek. Weisz Jolán.

Kötött harisnya minben szinden 25 lei	NAGY	Flohr- harisnya minden szinben 44 lei
HARISNYA- VÁSÁR		
Muszlin- harisnya divat- zsinben 58 lei	MÉLYEN LE- SZÁLLITOTT ÁRAKKAL	Cérna- muszlin minden szinben 90 lei

Selyemfátyol harisnyák minden színben 125 lei

BLATT

FÓTÉR 13

Divatkeresésben és kötöttárakban óriási választék! A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók!

KÖZGAZDASÁG

A kisiparosok nem adják fel önállóságukat

A Creditul Industrial politikai céljával

(Cluj-Kolozsvár, július 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Pár nappal ezelőtt Slavescu, a Creditul Industrial igazgatója Kolozsváron járt és többek között arra nézve is nyilatkozatot tett, hogy a Creditul Industrial csak abban az esetben nyújthatna nagyobb összegű hitelsegélyeket a kisiparosok részére, ha ezek termelőszövetkezetekbe tömörülnek. Meg kell állapítanunk, hogy amilyen megnyugtató volt az igazgató kijelentése a nagyipari vállalatok hiteltámogatása tekintetében, annál kevésbé talált megfelelő visszhangra kijelentése a kisipari társadalomban. Munkatársunk felkereste a kolozsvári kisipari érdekeltségeket, ahol azt a felvilágosítást nyerte, hogy abban a formában, amelyben Slavescu igazgató ajánlotta fel az állami hiteltámogatást a kisiparosoknak, a kisiparosok nem fogadják el az állami segélyezést. A kisiparosok presztizskérdésnek tekintik önállóságának kérdését és ragaszkodva azokhoz az előnyökhöz, melyeket a multbeli rezsim biztosított számukra, csakis abban az esetben reflektálhat a Creditul Industrial cseső hitelére, ha ezt a támogatást önállósága feláldozása nélkül nyújtják neki. A termelőszövetkezetekbe való tömörülés pedig ennek az önállóságnak a feladását jelentené. A kisiparosok nem hajlandó a kormányt az azt a tervét támogatni, hogy mint szövetkezeti alakulatok tagja beolvadjon a régi szövetkezetek rendszerébe.

A kisiparosok nem zárkozik el az ugynevezett

A textilcikkek behozatali tilalmának fokozatos megszüntetése Magyarországon. Budapestről jelentik: A budapesti iparkamrában megtartott értekezleten a magyarországi textiliparosok hozzájárultak egyes textilipari cikkek behozatali tilalmának fokozatos megszüntetéséhez. Ennek értelmében a bársonyszövetek, tüll és tüllnemű szövetek, csipkék, himzett szövetek, frottir-szövetek, pamut és felselyemkendők, kézimunka-alapanyagok, selyem kötött-szövöttárúk, gyapjuszőnyvegek és lenszőnyvegek szabadon hozhatók be az országba. A kereskedelem képviselői ezenfelül a behozatali kontingens felemelését is kérték.

A kolozsvári Sfatul közgyűlése. A kolozsvári Sfatul Negustoresc (Kereskedők tanácsa) a június hó huszonkettedikére összehívott, de a tagok részvétlensége miatt elmaradt rendezévi közgyűlést vasárnap, július hatodikán délelőtt tíz órakor tartja meg. A tárgysorozaton az évi jelentés, a zárszámadás, az 1824. évi költségvetés, a számvizsgálók választása szerepel.

Constantinescu kereskedelmi miniszter külföldi útja a bányatörvény ügyében. Bukarestből jelentik: Constantinescu kereskedelmi és iparügyi miniszter rövidesen Londonba és Párisba utazik, hogy ott személyesen adja meg érdekelt köröknek a felvilágosításokat a bányatörvény módosításaira vonatkozólag.

Rosszabbodott Csehszlovákia külkereskedelmi mérlege. A napokban közzétett külkereskedelmi statisztikai mérleg szerint Csehszlovákia külkereskedelmi mérlege a május hónapban aránytalanul megnövekedett behozatal miatt lényegesen rosszabbodást tüntet fel. A közel 210 millió koronával való csökkenést különösen a gabona és lisztfélék megnövekedett importja okozta.

A galaci kamara tiltakozása a Dunabizottság ellen. Bukarestből jelentik: A galaci kereskedelmi kamara tegnap tiltakozó gyűlést tartott, mely a Dunabizottság ellen a Sulina-öböl elhanyagolása miatt irányul. A szónokok hangsúlyozták, hogy a Sulina-csatorna bezárása elzárja a hajózást nyugat felé, amit a bizottság rosszakarátának tudnak be. A Duna torkolatához érkező hajók olyan nehézségeken mennek keresztül, hogy külföldi vállalatok elhatározták, hogy nem küldenek több hajót. A tiltakozógyűlés egyhangulag követelte a Dunabizottság feloszlását.

Az újonnan megkötött nemzetközi vasúti egyezmény hátrányai. A „Monitorul Oficial” legutóbbi száma a berni vasúti egyezmény módosítása tárgyában kötött nemzetközi szerződést közli, mely lényegesen hátrányokat tartalmaz a belföldi forgalomra nézve. Az új rendelkezés

anyagbeszerző-, árucarnok- és gépműhelyszövetkezetek alakításától, amelyek megkönnyítik számára az egyéni termelés folyamatát, azonban csak akkor, ha teljes függetlenségüket nem követelik áldozatul. A kisiparosok ezen álláspontja mellett kitar a végsőkig, jóllehet tudatában van annak, hogy a mai bankkonjunktura túltengése idején, amikor a bankok minden külön iparengedély nélkül üzletnek kereskedelmet és ipart, a kézműipar egyre kilátástalanabban veszi fel a küzdelmet a tőkével. Elismerik az iparosok azt is, hogy a szabó-, cipész- és lakatosiparban esetleg sikerrel lehetne a termelőszövetkezetek módszerére áttérni, mivel ezeket az iparokat legjobban veszélyezteti a gyáripari verseny. Ezzel szemben azonban a többi iparágakban semmiesetre sem előnyös az iparosokra nézve a termelőszövetkezeti alapon való szövetkezés. A kisiparosok nagyrésze a kormány, illetőleg a Creditul Industrial hitelakciójában kénytelen bizonyos politikai színezetet látni, mely az adott támogatás fejében a kisiparosok függetlenségét kéri cserébe. Ha a kormánynak tényleg komoly gondját képezi a kézműiparosok jövőjének biztosítása, akkor támogatását azok szerint a tervek szerint kell keresztülvinnie, mint annakidején a magyar kormány tette, mely termelőszövetkezetek alakítása nélkül is gépsegélyben, sőt adott esetekben pénzsegélyben is részesítette a nehézségekkel küzdő kézműipart.

ugyanis azzal, hogy az áru fuvardíjának az állam határáig való előre lefizetését követelheti, megnehezíti az exportot. Lényeges hátrány az is, hogy importárúk után nem lehet a belföldi fuvardíjat külföldön lefizetni, miáltal az a helyzet áll elő, hogy az egyik országból a másikba szállított áru után minden országban külön kell fuvardíjat fizetni.

Befejeződött a szatmári Leszámitoló-bank kényszerregezési tárgyalása. A Leszámitoló-bank kényszerregezési tárgyalása a hitelezők és betétesek leszavazásával befejeződött. Egyedül az igazolatlan követelések dolgában halasztódott el a döntés. A szavazatok aránya szerint a hatvanszázalékos kiegyezési kvótát a hitelezők többsége elfogadta.

A CFR. kocsiparkjából ötvenezer darab használhatatlan. Bukarestből jelentik: A CFR. 90.000 kocsiparkja közül mindössze 40.000 darab van használatban. Ötvenezer darabot ki kellett vonni a forgalomból, mert teljesen használhatatlanná váltak. Egy vasúti mérnök szerint cirka 400 kilométert foglalnak le a rossz vagonok.

A mai valutapiac

A mai valutapiac meglehetősen lanya volt. A kínálat lényegesen élénkebb volt, mint a kereslet. Az árak a következőképpen alakultak: Osztrák korona 285—288, magyar korona 320—330, cseh korona 728—720, svájci frank 44:30—45:40, francia frank 13:75—13:85, dollár 247—249:00, font sterling 1075—1078, olasz lira 10:70—10:80.

Valutapiac július 4-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1285, Berlin —, London 1075, Newyork 248:50, Róma 1072, Zürich 44:25, Bécs 35:00, Prága 715, Budapest —, Varsó —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 875:00, márka 57, leva 158, török lira 117, font sterling 1045, francia frank 1290, svájci frank 43:50, olasz lira 10:25, drachma —, dinár 278:00, dollár 275:00, lengyel marka —, osztr. korona 37:00, magyar korona 33:00, cseh korona 720.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 134:25—134:50, Amsterdam 211:45—211:45, Newyork 561:50—561:00, London 2431:50—2435, Páris 2360:00—2360:00, Milano 2409—2405, Prága 1650:00—1645:00, Budapest 67:50—67:50, Belgrád 665:00—670:00, Bukarest 222:50—220:00, Varsó 109, Bécs 7915—79185.

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árfolyamai. Dinár 960—1000, lej 310—340, font sterling 363400—363900, lira 3500—3600, dollár 82600—84700, francia frank 4270—4400, szokol 2395—2465, osztr. korona 11610—11850.

SPORT

A Haggibbor közgyűlése. A Haggibbor zsidó sportegyesület folyó hó 6-án délelőtt fél 11 órakor tartja meg évi közgyűlést a kolozsvári zsidó neológ iskolában (Calea Regele Ferdinand 52.). A közgyűlés megtartását az illetékes hatóságok már engedélyezték is.

Egy zsidó futballista halálos szerencsétlensége. Hirt adunk már arról, hogy Schönfeld, a belgrádi SC. kapusa a Belgrád—Alsóausztria válogatott mérkőzésen a játék hevében oly szerencsétlenül ütközött össze egy osztrák játékosal, hogy kórházba kellett szállítani. Az orvosok súlyos veszedelmét konstataáltak és azonnal megoperálták. Az operációnál azonban a beteg állapota hashártyagyulladásal súlyosbodott és Schönfeld kapus nagy kínok között tegnap meghalt. Holttestét egész Belgrád sportkörökének, valamint a kormányhatóságok részvétele mellett Ujvidékre szállították a szülők. Az osztrákok koszorút helyeztek sírjára.

200 m. karabélycéllovó versenyt rendezett a brassói vadászhadtest a mult héten lezajlott atlétikai mérkőzés keretében. A verseny első díját Strat ezredes, a másodikikat Munteanu és a harmadikat Petrescu hadnagy nyerte el.

Mi lesz vasárnap? Brassóban a MTE a nagyszabeni SE-et látja vendégül barátságos mérkőzés keretében. Marosvásárhelyt a Brasovia vendégszerepel és az MSE-vel játszik revánsmérkőzést. Nagyváradon boxverseny lesz és a Török- és kerületi uszóverseny. Szatmáron a nagyváradi Török- és bajnokit játszik a SzSE-vel. Aradon a nagyváradi NAC játszik barátságos mérkőzést az AAC-al. Temesváron Klnizsi—TAC bajnoki mérkőzés lesz a vasárnapi program.

Szent a béke a Zsilvölgy és Arad között. Most a bajnoki év végén megegyezés jött létre az aradi kerület és a zsilvölgyi alkerület között, úgy hogy a jövő szezonban már újból együtt kázenek a bajnokságért.

Július 13-án lesz az első selejtező mérkőzés Románia bajnokságáért. Bukarestből jelentik: A kerületi bajnoksapatok első selejtező mérkőzése július 13-án Nagyszabeben lesz a marosvásárhelyi CFR Mures és a nagyszabeni Soimii között. A mérkőzés vezetésére a bukaresti központ Winkle István szövetségi bírót küldte ki. A többi kerületek selejtező mérkőzését még nem jelölték ki.

Külföldi eredmények. Stockholm. Svédország—Egyiptom 5:0. A svédok megismélték párisi győzelmüket a sok turázástól már fáradt egyiptomiak ellen. Brünn. Zidenice—Morovska Slavia 10:1. Prága. Sparta—Union Zizkov 3:1.

A magyar 4x100-as staféta rekordfutása. Budapestről jelentik: Az atléták elutazásuk előtt a Margitszigeten tartották utolsó tréningjüket, amelyen a 4x100-as staféta (Rózsashegyi, Muskát, Kurunczy, Gerő) rossz váltás dacára 42:9 mp.-es rekordot állított fel. Erős versenyben precízebb váltással a staféta 42:5 mp.-re képes, amivel már helyezve lehet az olimpiászon.

Halálos ütés boxtréningen. A milánói boxakadémián Seherz osztrák boxoló gyomorütéssel Giopessone olasz boxoló összeesett és két óra múlva a kórházban belsővérzés következtében meghalt.

Olimpiai hírek. A galamblovóverseny döntőjének eredményei: Első Norvégia 160, második Svédország, harmadik Amerika 148 ponttal. Magyarország a hatodik lett 97 ponttal. — A női törvívóverseny középdöntőjében Tary Gizella (magyar) a francia Tassyt 5:4, az angol Walkert 5:2 és az amerikai Zehriget 5:4 arányban legyőzte. Tary, aki vidéki színész volt, így bekerült a döntőbe.

1980 LEI

a legujabb tavaszi férfiföltöny

Katz és Mendel

cégnél Cluj, Fötér 10.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Szombat d. u.: Kék postakocsi. (Operette újdonság 7-edszer. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozatszám 456)
 Szombat este: Marinka a táncosnő. (14-edszer. Tompa Béla vendégjátékával. Sorozatszám 457)
 Vasárnap d. u.: Falu rossza. (A nagykapusi falusi műkedvelők előadása kalotaszegi népviseletben, kalotaszegi lakodalmi szokásokkal. Legényes-tánc és Ötös-tánc. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozatszám 458)
 Vasárnap este: Falu rossza. (A nagykapusi falusi műkedvelők előadása. Rendes helyárrakkal. Sorozatszám 459)

GRÜNWARD & STEINER.

Előrehaladott idény miatt az összes nyári anyagok leszállított árban!

Grünwald és Steiner

női divatkülönlegességek áruháza
 Cluj, Piața Unirii No. 12. — Telefon 9-61

MEGÉRKEZTEK

a pehely-nyulször-
 könnyű kalapok

DRBJA LEI 120.—

Weisz Siegfried kalap- és aridivatáruháza Cluj, Calea Reg. Ferdinand 6.

Zsák

Zsinog

HAVAS BEZSŐ Kötél
 TIMISOARA

„Löbölín“

japán email és vezető márka.
 padlólapok a

Minden egyes doboz jó minőségért garanciát vállal. Zinkweis peterswaldi, firmás la, korong, mázoló, vonalzó író eszettek a legjobb minőségben és olcsó árák mellett. Ignatie Nussbacher festéküzletében, Cal. Reg. Ferdinand 65. Telefon 244

Önmaga ellen vét, Nagy és Szilágyi.

nál festeli és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Baritiu (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kocsuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

Használjunk kizárólag

PLANTOL

כשר

legjobb növényzsír, mert ez tiszta, egészséges és kládós! Főtisztelendő Fuchs Benjámint nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigorúan ortodox rituális előírás szerint.

Képviselet: HIENZ VILMOS Cluj

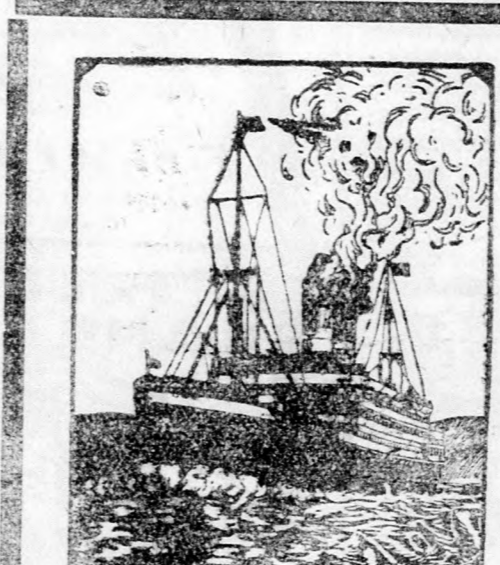
NE FÉLJEN!

FRANCIA HAJÓZÁSI TARSASAG
 Direkt vonalak — átszállás nélkül
Constanța
 direkt
Newyork
Constanța-Jaffa-Marselle
Constanța-Délamerika
Constanța-Canada
 Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet „Sarnia“ Pasagiul Comoedia, Bukarest és a „Reclama“ Cluj Rador

NAGYBAN gyermekjátékokat, kötött- és díszműaukat legjobban **KICSIBEN**
Elsenstädter Fülöp és Társa cégnél vásárol Cluj,
 Strada Regina Maria 13.
 Gyermekkoosik és kofferárak teljes kiárúsítása

Saját kéziműnyű Előírással, hitelesített
jégszekrények űrmértékek
 nagy választékban.
 Üzememben elvállalok mindennemű gyártást.
fénygómó munkálatokat.
 Grünwald Jakob P. H. Vilozul 13. Cluj

Legolcsóbb és legkényelmesebb út AMERIKA, CANADA, ARGENTINA és BRAZILIÁBA.
 Vasúti utazás tartama a hajójig csak 48 óra! Csak egy határ

Figyelem!

A QUOTA Dél-AMERIKÁBA NEM TELJES

miután az odaváló bevándorlás korlátlan. Aki tehát Argentiniába vagy Braziliába **gyorsan akar utazni**, az írjon azonnal prospektusért

Cosulich Line

Bucuresti, Cal. Grivitei 181

Zsák = Ponyva

Vétel! Eladás
 Kécsőszárazat, javítóműhely
Albala Izsó Timisoara
 K. Pinta Tronau 2. szám. Sörgőnyom: Albala Timisoara-Fabrica Interurban telefon 60

Anton Rosenzweig

librarie Zsidóknyvkereskedés (Buchhandlung) CLUJ
 Piata Mihai Viteazul 27-28. [v. Széchenyi-tér]
 Alapítva 1890. Saját ház.
 ספרים האנדרלונג
 Detail — Anglo.
 עמדות נאחד אונד זידענבראדען!
 Mindentéle fordításu imakönyvek egyszerű és diszkótésű Selyem és gyapjú Tuleszok nagy raktára!

Hirdessen az Uj Keletben!

Kiváló minőségű, kellemes és üdítő

tordai sör

Gyár: Turda, telefon 5. Főraktár: Cluj, telef. 394

Lendel
 r 10.

Nem sir a gyermeke, ha Höfer-gyermekhintőporral és Höfer-gyermekkrémmel ápolja

APRÓHIRDETÉSEK

Uzgeri közlésnél egy azó 3.— vastag betűvel 6.— lej. Legtöbb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény

Lakást keresek aug. 1-re. Jelige: „Magas bért fizetek“.

Lakóházat keresek, lehetőleg belváros közel. Ajánlatot ár megjelölésével „Lakásra nem reflektál“ jellegre kiadóra kérek.

Hölgyek figyelmébe!

Mindennemű modern hajmunkák, tambourir választék, kizárólag elsőrendű anyag s készítmény. L'Óreal-Henné minden színben kapható. Megrendelést vidékre is eszközök. Vágot hajat kicsinyben és nagyban veszek. — **Mussa Gyula Cluj Str. Memorandului 10**

Perzsa és szmirna szőnyeg jutányos áron kapható és megrendelhető bármily méretben a

Covoara- nál Cluj, Strada Londrei (Hosszu-utca) 26. Kérjen árajánlatot. 1870

Bérbe vagy elszámolásra átadunk fűszerüzletet bodegával, dohánytőzsdével, esetleg egészen eladó. „Biztos megélhetés“ jellegre Mosse hirdető irodába, Cluj, Deák Ferenc-utca 37.

Az elmúlt hét szerdáján (június 25-én) udvaromról elveszett egy 120 cm. széles és 180 cm. hosszú sőtétvörös alapszíntű perzsa szőnyegem. A ki e szőnyegemről bármely kis felvilágosítást nyújtani tud, vagy nyomra vezet, magas jutalomban részesül. Dr. Szántó Zoltán, Calea Regele Ferdinand No. 68. (volt Ferenc J.-ut) 7443

Modern. 18 elfoglalható helységgel közel egy holdas házastelek eladó vagy bérbeadó 300 ezer lej kamatmentes teherrel. Cim Mosse hirdetőnél. 7435

Talmud tóra, Dicio-sánmartin. Lemondás folytán azonnalra keresünk jó módszerű, szigoruan vallásos melamedot. Cim: Krausz rabbi. 7436

Keresek könyvelésben jártas fiatalembert vagy kisasszonyt, terményszakmát értő előnyben. Str. Regina Maria 38.

Megérkeztek a legújabb ruha hímzés modellek és 140 hosszú plisszúruha minták. Gépzsúrozás legszébben készül a „Műhímző szalon“-ban volt Unio-utca 15. Ügyes tanuló lányt felveszek. 7438

Azonnali belépésre keresek izr. vallású segédet. Fűszer és textil szakmában. Román és magyar nyelvismeret feltétlen szükséges. Ajánlatokat fizetési igényekkel kérek. Izsák Gergely, Ghiris-Aries. 7447

Persaszőnyeg készítéséhez garantált napálló mosható gyapjufonalat minden minőségben és színben legolcsóbb gyári áron szállít „ORIENT“ persaszőnyegszövőgyár, Simleul Silvaniei. 7447a

Üres szobát belvárosban keresek férfiszabó szalon részére, ügynököket díjazok, leveleket a kiadóra „Tisztességes honorarium“ jellegre. 7440a

Szikvizgyár teljes berendezéssel eladó, Lőw E. Fügyes, Kraszna, Szilagy-megye. 7429

RASOLOR
készenléti borítáló por
★
1/4 kgm. ára
8 lei

LEBOVITS
borbély készíti,
Satu-Mare
★
Viszonteladónak 5 kg 120 lei

VELMA SUCHARD
CSOKOLÁDEKÜLÖNLEGESÉG

Figyelem! Kereskedők!

Hosszúévi tapasztalataim alapján mint kereskedő és gyáros, az itteni piacon „Kiegyezési iroda“ cím alatt egy ügynökségi irodát nyitottam, melynek hivatása fizetésképtelen kereskedők és hitelzők között moratorium, kiegyezés vagy kényszerkiegyezés révén kiegyezést létrehozni.

Leikiismeretes lebonyolítások, jó tanácsok, jurisztikai segítség, legnagyobb discrecio és solid jutalmazás.

GRÜNBLATT GERSON kereskedelmi ügynökség, Sibiu, Str. Metropolitiei No 7—9.

Minden fizetésnehézségekben levő éég forduljon hozzám és azonnal segítséget nyujtok.

Levélbeli felvilágosításokkal díjmentesen szolgálók. Kivánatra, kiadásaim megtérítése ellenében, személyes meglátogatás.

Egyben közvetitek eladásokat és vételket házakban, telkekben, **gyárakban** és különféle árukban, nagyobb mennyiségben.

Vagyonosok kéznél.

INDUSTRIA TEXTILA ARADANA SOCIETATE ANONIMĂ
★
Románia legnagyobb textilgyára Arad ★
ARADI TEXTILGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon 493
Írógépek
„ROYAL“ - „STOEWER“
„MERCEDES“ - „ERIKA“
állandóan raktáron. — Mindennemű írógépkelek legolcsóbb beszerzési forrása.
Specialis javítóhely!
Javításokért garanciát vállal.
Finkler Antal Cluj
Írógépáruháza, Calea Regele Ferdinand, (a nagy vashíd mellett)

Első Erdélyrészi Ékszerárnyag
Cim: Calea Regele Ferdinand 10. szoba
Telefon: interurbán 2—13
Ékszerárnyagárta, nagykereskedés
Férfiasztal arany és tiszteletdíj
Kézmű és Schwarzwaldi órákban valamint kincsökben
Lányokban vagy leányok.
Csak vizsgálati áron!

TRANSATLANTIQUE
FRENCH LINE
RADOR

Telefon: 22. 33.
LADAGYÁR
Rendőrség feladatok és intézkedések összehangolása és az azok elvégzése szorgalmasan és gyorsan a legolcsóbb áron.
Sajovics és Lebovits fahoroszkodás és lédagyár
Cluj, Városháza Coranai (vált Kajmáni-ut) 1 szoba

Havre—New-York
Gyorspostajáratok
Kanada—Kuba—Mexikó—New-Orleans
Haiti—Antillák—Északafrika felé
Felvilágosításokat nyujt:
SOC. „SARNIA“
Pasagiul Comedia
BUCURESTI
és „RECLAMA“ CLUJ
Rador 902

HA
Ön művészi
Blondel
és más kereteket
őhajt venni, okvetlen keresse fel
keretkészítő és aranyozó műhelyét Kolozsvár,
Str. Iuliu Maniu 7.

SÖMLYAI
E. ROSENZWEIG
Str. Regina Maria 6.
Erdély legelőnyösebbben elismert mellifűző készítői és kapukészítői a salson újításában. Készítők raktáron 250 lejtől.

A Kolozsvári
CZELL
sörfőződe
világos
„URSUS“
söre
a közönség
legkedveltebb itala

Remscheid gatter és körfűrészeket legmegbízhatóbban szállít raktárról
Grossmann Jenő
Oradea-Mare—Nagyvárad, Baross-utca 10 szám

Kadiza Nyomda- és Képfőnyomó Rt., nyomda Cluj, str. Baron L. Pop (vált Beszterce-utca) 10 szoba.

Prág...
szabb cik...
nak munk...
mok min...
közi hely...
a jóvátét...
és Magye...
tárgyat f...
ség probl...
colatban...
továbbá...
Beszarabi...
meg vitat...
gal szeml...
tartja leg...
Ha a...
Brád...
haligatói...
hogy a b...
tanulmány...
egy kis i...
állásáról...
ban, utca...
tek. A b...
keseredés...
Prin...
Fer...
Prág...
fordulója...
hogy Kor...
tokán sz...
Össze...
Nizza...
összeütke...
tal. Az...
vonatkis...
sültek.
Ha...
Berli...
porosz t...
ország há...
dáiban...
házi fió...
táló irat...
lasi pert...
hajtóbiz...
Letart...
Kons...
a szovjet...
berg tábo...
bolseviki...
tartóztatt...
telte a le...
gorai kor...
lomáciai...
Oroszorszá...
Kedvez...
Róma...
zötti tárg...
július 1-é...
tárgyaláso...
ter vezet...
kultuszra...
ben Borgo...
fontosabb...
pápai nun...
vete is. T...
lyeken mo...
Valószínű...
fog jutni.